

Wat kun je zelf doen?

Bronnen: Kennisnet (www.kennisnet.nl), Mijn Kind Online (www.mijnkindonline.nl), Ouders Online (www.oudersonline.nl), Common Sense Media (www.common sense media.org)

Digitale media gebruiken is voor een kind van vandaag de dag niet meer dan normaal. Als je enthousiast kunt zijn hierover is het aannemelijker dat ze ook naar jou toe zullen komen als ze hulp nodig hebben.

- ✓ **surf regelmatig samen en bespreek welke websites ok zijn**
Zo kunt u zelf ook leren en ontstaat er een gezamenlijke basis voor kennisuitwisseling. Nu is het moment om je kind te helpen met het vinden van media die geschikt is voor zijn/haar leeftijd en om te bespreken welke websites ze mogen bekijken.
- ✓ **maak duidelijke afspraken over gebruik en tijdsduur**
Een goed vuistregel is dat de hoeveelheid tijd dat een kind doorbrengt met media evenredig moet zijn aan andere activiteiten. Dat kan zijn: met vriendjes/vriendinnetjes spelen, tijd met het gezin doorbrengen, sporten of taken doen thuis of voor school. Om kinderen te helpen met het indelen van hun tijd kun je een media logboek bijhouden.
- ✓ **monitor het mediagebruik zo goed mogelijk**
Met WiFi, laptops en mobiele apparaten is het bijna onmogelijk om alles te monitoren wat je kinderen doen. Het is daarom belangrijk om vragen te stellen over wat ze doen en er regelmatig en open over te praten. Voor kinderen tot groep 5 is het beter om dit soort media niet in hun eigen kamers toe te staan. En als je de grens verder wilt trekken kun je een “geen mobiele telefoon of laptop” afspraak maken als ze naar bed gaan en dat dit soort apparaten dan ook beneden blijven.
- ✓ **leer kinderen reclame herkennen**
Kinderen worden overal aangesproken als doelgroep voor bedrijven die iets willen verkopen. Op televisie, tijdschriften, radio en in films. In online games komen regelmatig sponsors, prijsvragen en andere reclames voorbij. Reclame komt ook voorbij als “gratis” ringtones – waarna ze reclame via sms ontvangen. Andere voorbeelden zijn spelletjes die je moet doorsturen om verder te spelen waarvoor je een e-mailadres moet opgeven. Leg je kind uit hoe ze reclame kunnen onderscheiden van andere informatie.
- ✓ **leg uit wat de consequenties zijn van cyberpesten**
Leer ze dat wie kaatst de bal kan verwachten. Het is niet netjes of aardig om iets tegen of over iemand anders te zeggen waarvan ze het zelf ook niet zouden willen horen over zichzelf. En als ze iets niet in iemands gezicht zouden zeggen moeten ze het ook niet op internet, via sms, of msn zeggen.
- ✓ **leg uit dat online niets echt privé is**
Het is belangrijk om met kinderen de bescherming van hun privé-informatie te bespreken. En ook die van hun vrienden/vriendinnen. Zorg dat uw kind begrijpt dat hetgeen ze online plaatsen of naar vrienden/vriendinnen via hun mobiele telefoon sturen niet echt privé is. Alles wat kinderen digitaal delen kan eenvoudig gekopieerd en verspreid en zelfs bewerkt worden. Dus, hoewel kinderen misschien niet de intentie hebben om iets publiek te delen kan dit wel gebeuren.
- ✓ **regel de privacy instellingen van profielsites**
Stel de privé instellingen op sociale netwerken zoals Hyves en Facebook op “alleen vrienden”. Deze websites hebben een onderdeel waar je dit kunt instellen. Ga er niet vanuit dat de instellingen automatisch op “alleen vrienden” staat. Je moet de instellingen aanpassen om ervoor te zorgen dat niet iedereen kan meekijken.
- ✓ **leer ze om hun paswoord geheim te houden**
Kinderen denken vaak dat het prima is om hun paswoord aan hun beste vriend/vriendin te geven maar ze kunnen niet voorspellen wat diegene ermee zou kunnen doen. Bij een eventuele ruzie kan dezelfde beste vriend/vriendin ineens hele vervelende dingen doen met de gegevens van jouw kind.

✓ **praat over risicogedrag**

Het is goed om regels op te stellen wanneer kinderen niet precies weten wat ze wel en niet op internet kunnen plaatsen. Geen sexy of seksueel getinte foto's of foto's van het gebruiken van drugs of drinken. Aangezien kinderen vaak niet beseffen dat deze gekopieerd kunnen worden is dit een risico. Zelfs als ze zelf denken dat het "onschuldig" is. Praat ook over andere vormen van risicogedrag zoals seksueel getinte gesprekken met personen die ze niet kennen in chatrooms of virtuele werelden.

✓ **bespreek verantwoordelijkheid**

Wat kinderen ook plaatsen, anoniem of niet, ze moeten ervoor verantwoordelijk voor worden gehouden. Herinner ze eraan dat de kans groot is dat wat ze iemand anders aandoen vrijwel altijd aan het licht komt. Als ze een gerucht verspreiden of een foto doorsturen die in vertrouwen aan ze is gestuurd of bijvoorbeeld roddels over een leraar rondsturen komt er vrijwel altijd iemand achter wie het gedaan heeft. Goede regel is "zeg of doe geen dingen online die je in het echt ook niet zou doen". En "doe of zeg geen dingen waarvan je niet zou willen dat iemand anders dat bij jou zou doen".

✓ **moedig creativiteit aan maar leg uit wat copyright is**

Praat erover dat je niet zomaar iemand anders werk of creatie kunt hergebruiken. In principe moet je altijd toestemming vragen en als dit niet mogelijk is dan moeten ze in ieder geval duidelijk vermelden dat ze gebruik hebben gemaakt van het werk van iemand anders met de vermelding waar ze het gevonden hebben. Het belangrijkste is dat kinderen zelf iets maken en niet simpelweg iets van iemand anders kopiëren. Natuurlijk kunnen kinderen wel iets gebruiken voor een werkstuk of iets anders maar altijd met bronvermelding.

✓ **teken gezamenlijk een media overeenkomst**

Om afspraken over de bovenstaande punten officieel te maken kun je bijvoorbeeld gezamenlijk een media-overeenkomst teken. Hierin staan alle punten in waar je samen over hebt gesproken en de afspraken die je erover hebt gemaakt. Hiervoor kun je bijvoorbeeld de handout "veilig & verstandig internetten" gebruiken. Of anders zelf een overzicht met afspraken maken en die beide ondertekenen.

✓ **installeer een kinderbrowser (<10 jaar)**

Een kinderbrowser, zoals bijvoorbeeld MyBee, biedt kinderen een eenvoudig te gebruiken browser met leuke websites die als "geschikt, toegankelijk en leuk" beoordeeld zijn door een redactie en ouders. Tegelijkertijd beschermt het je kind voor websites waarvan je de inhoud niet gepast vindt. Een andere mogelijkheid is om het surfgedrag te bekijken via de geschiedenis in de browser.

✓ **installeer een virusscanner**

Zelfs als je alle bovenstaande punten met je kind hebt doorgenomen en er afspraken over hebt gemaakt kan het voorkomen dat zij onbedoeld een virus binnen halen. Via een e-mail of iets wat ze gedownload hebben. Het is daarom altijd verstandig om een virusscanner te installeren.